

Verksamhetsberättelse 2020 – Brottsofferjouren Västernorrland

INLEDNING

Brottsofferjouren Västernorrland är en ideell förening. Denna verksamhetsberättelse speglar föreningens verksamhetsår 2020.

FÖRENINGENS SYFTE OCH UPPGIFT

Föreningen ger stöd till brottsdrabbade personer, främst boende inom Västernorrlands län.

En pandemi (Covid -19) utbröt årsskiftet 2019/2020 och har under större delen av året påverkat det svenska samhället. För vår förening del har verksamheten, p.g.a. pandemin, på många områden begränsats under året, främst sedan mars månad och resten av året. Det gäller utbildningar, studieresor, stödpersons- och vittnesstödsträffar samt annan verksamhet som inte utan svårighet kan ombesörjas på distans. Värt att notera är att en av föreningens viktigare uppgifter, stödpersonverksamheten, kunnat skötas nära nog helt utan störningar.

BROTTSOFFERJOURENS ARBETE

Huvuduppgiften är att ge stöd till brottsdrabbade personer från det att brottet ägt rum fram till att en eventuell rättegång vunnit laga kraft. Visst stöd kan också ges efter att domen vunnit laga kraft, främst vad gäller skadeståndsutbetalningar etc.

De volontärer som ger stöd i det akuta skedet av ett brott kallas *stödpersoner*. I samband med rättegång ges stöd av *vittnesstödjare*.

Såväl stödpersonerna som vittnesstöden utför sina arbetsuppgifter helt ideellt, d.v.s. utan någon som helst ekonomisk ersättning. Det totala antalet stödpersoner/vittnesstöd i länet uppgår till ett 40-tal.

STÖDPERSONERNAS UPPDRAG

Brottsofferjourens stödpersoner får sina ärenden förmedlade främst via polisen. Det kan också ske via Brottsofferjourens telefoncentral, mejl eller brev.

Stödpersoner kommunicerar med brottsdrabbade företrädesvis per telefon. Man ger medmänskligt stöd och för dialog kring vad som inträffat och hur den brottsutsatta kan hantera sin situation. Information kring försäkringsfrågor och rättsprocessen förekommer ofta.

Antalet personkontakter avseende brottsdrabbade, anhöriga med flera som stödpersonerna bistått under året uppgår till 1072 personer. Bland de brottstyper som de hjälpsökande har varit utsatta för dominerar misshandel, ofredande och olaga hot.

VITTNESSTÖDENS UPPDRAG

Vittnesstöden möter vittnen, målsägare och deras anhöriga i domstolens lokaler i samband med att rättegång ska äga rum. På önskemål kan information om hur en rättsprocess genom

Handwritten signature and initials in the bottom right corner.

förs även ges före förhandlingsdagen. Det sker ofta per telefon men kan också genomföras genom besök i domstolens lokaler för att berörd person ska känna sig lite mer hemma i domstolsmiljön inför den förestående förhandlingen.

Brottsofferjouren Västernorrland har avtalat med respektive domstol i länet om rutiner etc. för att på bästa sätt kunna strukturera samarbetet. Samarbetet fungerar mycket bra.

Antalet vittnen, målsägare, anhöriga och tilltalade som vittnesstöden gett stöd under 2020 uppgår till ca 300 personer. Det är till antalet betydligt lägre jämfört med både föregående år och alla år sedan föreningen startade. Orsaken har varit den pågående pandemin som, bortsett från årets början, förhindrat vittnesstödarna att närvara i domstolen p.g.a. myndigheternas krav om att hålla distans till andra människor. Dessutom ingår nästan alla vittnesstödare i riskgrupperna som i händelse av sjukdom i Covid -19 löper risk för mycket svår sjukdomspåverkan och även vara förenligt med livsfara.

SAMORDNARNA

Till sin hjälp har styrelsen stöd av två samordnare, Staffan Sehlin och Jan Bergquist, som på deltid arbetat övergripande med ärendefördelning, utbildning, massmediakontakter, kommun-kontakter samt den huvudsakliga uppgiften, att ge stöd på olika sätt till föreningens stödpersoner/vittnesstöd.

Staffan Sehlin har dessutom representerat Brottsofferjouren Sverige i en polisgrupp med mål att underlätta samarbetet mellan polisens regioner och brottsofferjourenas jourgrupper.

Jan Bergquist har ingått i Brottsofferjouren Sveriges utbildningsråd med uppdrag främst att utarbeta utbildningar av webbkarakter att användas av såväl landets olika brottsofferjourer som andra organisationer som verkar för att underlätta tillvaron för brottsoffer.

För Sundsvalls tingsrätt har MariAnne Estberger ideellt organiserat och samordnat vittnesstödsverksamheten och för Ångermanlands tingsrätt samt Örnsköldsviks tingsställe har motsvarande uppgifter utförts av Lena Westerlund, också hon på ideell grund.

EKONOMI

Medel har tillförts föreningen från följande bidragsgivare:

- Kammarkollegiet via Brottsofferfonden
- Härnösands kommun
- Kramfors kommun
- Sollefteå kommun
- Sundsvalls kommun
- Timrå kommun
- Ånge kommun
- Örnsköldsviks kommun

Således stöds verksamheten av alla länets kommuner vars samtliga innevånare kan påräkna brottsofferstöd vid behov.

Dessutom tillkommer intäkter i form av medlemsavgifter.

REKRYTERING AV STÖDPERSONER OCH VITNESSTÖD

Föreningen har för hela länet ett kontinuerligt behov av att rekrytera nya stödpersoner och vittnesstöd. För att få kontakt med intresserade har föreningen under hela året kostnadsfritt

annonserat på Volontärbyrån. Detta har gett gott resultat då ett drygt 20-tal personer under året anmält intresse att engagera sig i vår verksamhet.

UTBILDNING – STÖDPERSONER/VITNESSTÖD

I början av året avslutades en utbildning med sju deltagare från kommunerna i Kramfors och Örnsköldsvik. Denna påbörjades under sen höst 2019.

Tyvärr har det p.g.a. risk för smitta inte varit möjligt att påbörja någon ytterligare, varken grund- eller vidareutbildning under verksamhetsåret. Vår förhoppning är dock att så snart pandemin är över få kunna starta utbildningar igen.

All utbildning sker i samarbete med Vuxenskolan. När grundutbildning genomförs för stödpersoner och vittnesstöd används läroboken ”*Handbok för stödpersoner & vittnesstöd*”, framtagen av Brottsofferjouren Sverige.

Inför varje kurstillfälle förbereder sig deltagarna genom att studera det kapitel i handboken som kommer att behandlas vid detta tillfälle. Specialister inom de sakområden som handboken omfattar föreläser/svarar på frågor under utbildningspassen, allt för att varje deltagare ska kunna tillgodogöra sig respektive avsnitt så väl som möjligt.

Grundutbildningen omfattar följande sakområden:

- Introduktion, kap 1-2.
- Brottsofferjourens verksamhet, att vara brottsoffer respektive vittne, kap 2–3.
- Kommunikation-möte mellan människor i kris, kap 4.
- Från polisanmälan till rättegång, kap 5.
- Rättsprocessen-studiebesök på tingsrätt, kap 5.
- Skadestånd och brottsskadeersättning, kap 6.
- Sjukvårdens och socialtjänstens ansvar, kap 7.
- Praktiska frågor, statistik, övningar.
- Repetition
- Stöd vid uppstart med verkliga ärenden

Föreläsare har vid den utbildning som avslutades i början av verksamhetsåret, utöver samordnarna varit

- Eivor Bylund, vittnesstödssamordnare i Ångermanlands tingsrätt
- Per Mossegård, krishanterare, Vårsta kriscentrum
- Magnus Wiklund, rådman, Ångermanlands tingsrätt
- Staffan Blyberg, advokat/åklagare,
- Caroline Flyborg, förundersökningsledare, Polisen
- Susan Stoltz, personskyddsgruppen, Polisen
- Hanna Kejerhag Oldenmark, sjukvårds- och socialtjänstsamordnare, Länsstyrelsen
- Anna Sunden Larsson, handläggare, Brottsoffermyndigheten
- Bengt Arnstam, Rättshjälpsmyndigheten

Ett flertal interaktiva utbildningar har framställts genom Brottsofferjouren Sveriges försorg. Dessa har erbjudits såväl stödpersoner som vittnesstöd men även föreningens styrelseledamöter.

Exempel på utbildningar är:

Introduktion till Brottsofferjouren. En introduktion för alla som kommer nya till vår verksamhet men även i valda delar men kan även användas av erfarna stödpersoner/vittnesstöd som repetition

Våldet går inte i pension. En fördjupande webbkurs om att möta äldre som lever med våld i sina relationer.

Demokratibrott. En fördjupande webbkurs om Demokratibrott.

Aktivt lyssnande. En fördjupande webbkurs om samtalsmetod.

Hatbrottsutsatta. En webbkurs om hur man bäst ger stöd till stödsökanden utsatta för hatbrott.

STÖDPERSONS/VITNESSTÖDSTRÄFFAR

För att underhålla kompetens och stärka volontärernas gemenskap, har arrangerats gruppträffar på alla orter i länet där stödpersoner och vittnesstödsgrupper finns. Dessa har, p.g.a. pandemin och smittorisk, endast kunnat genomföras enstaka gånger under året. I samband med träffarna har föreningen erbjudit och bekostat kaffe/te med tilltugg. Detta har varit en uppskattad kompetensutvecklings- och gemenskapsform.

SAMARBETET MED POLISEN

Samarbetet med polisen är gott. Merparten av de brottsdrabbade som önskat stöd i det akuta skedet av ett brott har förmedlats till vår verksamhet genom polisens försorg. Här bör påpekas att, trots pandemin med dess smittorisker, har denna verksamhet kunnat fortsätta nästan helt utan störningar eftersom de flesta kontakter sker och kan genomföras i sin helhet via telefon.

KONFERENSER

Vid Brottsoffermyndighetens arrangemang under **Brottsofferdagen** i Stockholm i februari 2020 deltog Lars Edlund och Staffan Sehlin.

Den samverkanskonferens som färdigplanerats med ledningarna för Brottsofferjouren Västernorrland och Brottsofferjouren Umeåregionen att äga rum 19–20 mars fick kort innan genomförandet ställas in p.g.a. pandemin som då nyligen brutit ut. Vår förhoppning var att efter denna konferens få påbörja ett berikande och fruktbart arbete med Umeåregionen.

Nu hoppas vi att det under 2021 kommer att ges möjlighet till både konferens och samarbete med Umeåregionen.

Den årliga brottsofferkonferensen som sedan 20 år brukar genomföras i Sundsvall, i samarbete med Brottsofferjouren Västernorrland, Polisen Region Nord och Länsstyrelsen i Västernorrland, fick ställas in p.g.a. den rådande pandemin.

ARBETSGIVARANSVAR

Brottsofferjouren Västernorrland har arbetsgivaransvaret för anställda funktionärer. Föreningen är ansluten till intresseorganisationen FREMIA. Härigenom ges föreningen stöd i säkerställandet att uppfylla de krav som ställs på arbetsgivare. Föreningens ordförande fullgör arbetsgivaransvaret för styrelsens räkning.

AR
Lars Edlund

INFORMATION

En viktig uppgift för föreningen är att sprida kunskap om brottsofferjouren och dess verksamhet. Detta har gjorts bl.a. på följande sätt:

- Kontakter/träffar med kommunföreträdare.
- Annonser varje vecka i Sundsvalls Tidning, Tidningen Ångermanland och Örnsköldsviks Allehanda

Under slutet av året har en folder tagits fram som beskriver Brottsofferjouren Västernorrlands verksamhet. Denna har framställts i 1500 exemplar. Avsikten är att den ska användas vid informationsträffar. Den kan också placeras ut i broschyrställ på lämplig plats.

Föreningen har medverkat med ett antal artiklar i den rikstäckande tidningen "Brottsoffer" som kommer ut med fyra nummer per år. Målsättningen är att få med en artikel som handlar om vår förening i varje nummer.

IN MEMORIAM

En av styrelsens ersättare, Per-Erik Larsson, avled den 3 november 2020. Han hade ett stort socialt intresse och var engagerad i brottsofferjourverksamheten i Kramfors sedan över 30 år. När vår idag länsövergripande förening bildades år 2015, då samtliga lokala jourföreningar i länet lades ned för att gå samman och alla tillgångar överfördes till vår då nystartade förening Brottsofferjouren Västernorrland, var Per-Erik till stor hjälp. Han blev ersättare i den nya styrelsen och fullgjorde detta uppdrag fram till sin bortgång.

Föreningen kunde, pga. den rådande pandemin, inte representera på Per-Eriks begravning men kondolerade med personligt samtal med Per-Eriks hustru samt genom gåva till minnesfond.

Vid närmast följande styrelsemöte efter dödsfallet hedrades Per-Eriks minne med en tyst minut.

STYRELSEN

Styrelsen med ersättare har bestått av representanter bosatta i flertalet av länets kommuner och representerats av minst 40 % av män/kvinnor.

För att underlätta ledningsarbetet finns i styrelsen ett arbetsutskott (AU) bestående av ordförande, vice ordförande och sekreterare. AU biträder ordföranden, dels i förberedelser av kommande styrelsemöten, dels i beslut i frågor/ärenden av löpande karaktär. AU har haft 12 protokollförda sammanträden, varav 6 fysiska och 6 möten på distans (telefon).

Styrelsen har haft 7 protokollförda sammanträden inklusive det konstituerande sammanträdet. Fyra möten har varit fysiska och tre har genomförts på distans (telefon).

Styrelsen har bestått av följande ledamöter:

- Göran Norlén, ordförande
- Lars Edlund, vice ordförande
- Carin Lockner-Holmberg, sekreterare
- Leif Hemmingsson, övrig ledamot
- Ann Rönnlund, övrig ledamot

Handwritten signature and initials in the bottom right corner.

Styrelsesuppleanterna Per-Erik Larsson (avled den 3 november) och Björn Frisk har inbjudits till varje styrelsemöte. Detsamma gäller samordnarna, kassören Christer Forsgren samt samordnaren för vittnesstöden vid Ångermanlands tingsrätt, Lena Westerlund.

Styrelsen tackar för förtroendet att ha fått leda föreningens arbete under 2020.

Göran Norlén

Lars Edlund

Carin-Lockner Holmberg

Leif Hemmingsson

Ann Rönnlund